

ระบบสารสนเทศเงินกู้ของธุรกิจการเงิน

เงินกู้หรือเงินให้กู้ หมายถึง การให้กู้ยืมเงิน ตามจำนวนที่ผู้ขอกู้ ขอบวงเงินกู้กับ ผู้ให้กู้ โดยผู้กู้จะได้รับเงินไปเต็มจำนวนในครั้งเดียว เมื่อได้รับอนุมัติและทำสัญญากู้เงินกับผู้ให้กู้เรียบร้อยแล้ว หรืออาจจะมีข้อตกลงแบ่งรับเป็นส่วน ๆ ตามช่วงเวลาที่คุณต้องการใช้เงิน ทั้งนี้จะมีการกำหนดเงื่อนไขในการขอรับเงินกู้เป็นกรณีไป

ส่วนการชำระคืนเงินกู้ อาจจะมีข้อตกลงชำระคืนครั้งเดียว ทั้งจำนวนที่กู้ยืม พร้อมดอกเบี้ย เมื่อครบกำหนดสัญญา หรือจะมีข้อตกลงผ่อนชำระเงินต้นและดอกเบี้ย เป็นรายเดือน หรือรายงวด เช่น ทุก 1 เดือน งวด 3 เดือน 6 เดือน 1 ปี ฯลฯ ก็ได้ พร้อมทั้งอาจจะมีระยะเวลาปลอดชำระเงินต้น หรือดอกเบี้ยก็ได้ ทั้งนี้จะมีการกำหนดเงื่อนไขในการชำระคืนเงินกู้เป็นกรณีไป และในกรณีที่ ได้มีการชำระคืนเงินกู้แล้วผู้กู้จะขอเบิกเงินอีกไม่ได้ แม้จะยังไม่ครบกำหนดเวลาชำระคืนก็ตาม

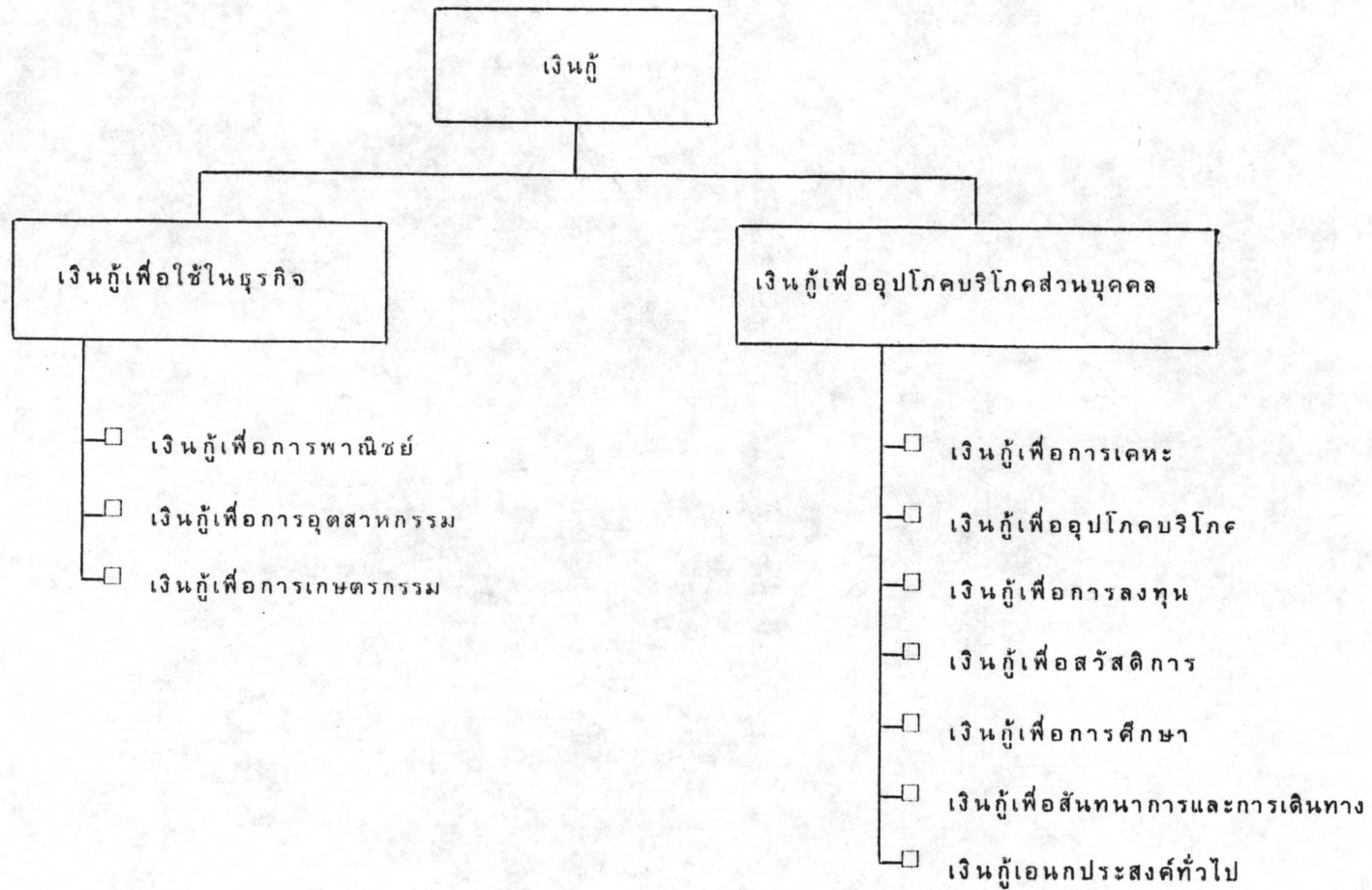
ทั้งนี้ ในระบบบัญชีแยกประเภททั่วไปของธนาคาร จะใช้คำว่า "เงินให้กู้" แทนคำว่า "เงินกู้" เช่น บัญชีเงินให้กู้เพื่อการพาณิชย์ บัญชีเงินให้กู้เพื่อเกษตรกรรม เป็นต้น

การจัดประเภทเงินกู้

การจัดประเภทเงินกู้ของธุรกิจการเงิน โดยเฉพาะธนาคารพาณิชย์จะแบ่งประเภทของบริการสินเชื่อ ประเภทเงินกู้ออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ ตามรูปที่ 2.1 ดังนี้

1. เงินกู้เพื่อใช้ในธุรกิจ

เป็นบริการสินเชื่อที่ธนาคาร ให้กู้ยืมแก่ลูกค้าที่มีวัตถุประสงค์ในการนำไปใช้ ทั้งในการอุปโภคบริโภค และวัตถุประสงค์ทั่วไปทางธุรกิจด้านต่าง ๆ เช่น พาณิชยกรรม เกษตรกรรม อุตสาหกรรม ธุรกิจบริการ สถาบันต่าง ๆ โดยแบ่งออกเป็น เงินกู้เพื่อการพาณิชย์ เงินกู้เพื่อการอุตสาหกรรม เงินกู้เพื่อการเกษตรกรรม

รูปที่ 2.1 แสดงการจัดประเภทเงินกู้ของธนาคารพาณิชย์

1.1 ลักษณะบริการ

1.1.1 เป็นการให้กู้ยืมเป็นเงินก้อนตามจำนวนที่ผู้ขอกู้ตกลงกับธนาคาร

1.1.2 การรับเงินกู้ เมื่อผู้กู้ได้ทำสัญญาการกู้ยืมกับธนาคารและได้รับอนุมัติแล้ว ผู้กู้จะได้รับเงินไปเต็มจำนวนในครั้งเดียว หรืออาจจะได้รับเป็นส่วน ๆ ตามช่วงเวลาของผู้กู้ ทั้งนี้จะมีการกำหนดเงื่อนไขในการขอรับเงินกู้เป็นกรณีไป

1.1.3 การจ่ายเงินกู้ของธนาคารอาจจ่ายเป็นเงินสด เช็คธนาคาร หรือโอนเงินกู้เข้าบัญชีเงินฝากของผู้กู้ก็ได้ (ถ้าผู้กู้มีบัญชีเงินฝากอยู่กับธนาคาร) ทั้งนี้จะมีการกำหนดเงื่อนไขในการจ่ายเงินกู้เป็นกรณีไป

1.1.4 การชำระคืนเงินกู้ ผู้กู้ต้องมีข้อตกลงชำระคืนเป็นงวด 3 เดือน 6 เดือน 1 ปี หรืออาจจะมีข้อตกลงผ่อนชำระเป็นรายเดือนก็ได้ พร้อมทั้งอาจจะมีระยะเวลาปลอดชำระเงินต้นก็ได้ ทั้งนี้จะมีการกำหนดเงื่อนไขในการชำระคืนเงินกู้เป็นกรณีไป

1.1.5 เมื่อผู้กู้ชำระคืนเงินกู้แล้วไม่สามารถจะขอเบิกออกไปได้อีก แม้จะยังไม่ครบกำหนดเวลาชำระคืนก็ตาม

1.2 เงื่อนไขการบริการ

1.2.1 ต้องมีหลักประกันในการกู้ยืม โดยอาจเป็นในลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

- 1) เงินฝากค้ำประกัน
- 2) อสังหาริมทรัพย์ต่าง ๆ เช่น ที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง
- 3) บุคคลค้ำประกัน
- 4) หลักทรัพย์อื่น ๆ เช่น เครื่องจักร พันธบัตรรัฐบาลหรือ

หลักทรัพย์ที่รัฐบาลค้ำประกัน สิทธิการเช่าอาคาร

1.2.2 ในกรณีที่หลักประกันเป็นสิ่งปลูกสร้างหรืออาคาร ต้องทำประกันอัคคีภัยตลอดระยะเวลาการกู้ยืม โดยให้ธนาคารเป็นผู้รับประกัน

1.2.3 อัตราดอกเบี้ยเป็นไปตามเงื่อนไขเงินกู้ในแต่ละกรณี แต่ไม่เกินอัตราสูงสุดที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

2. เงินกู้เพื่ออุปโภคบริโภคส่วนบุคคล แบ่งเป็น

2.1 เงินกู้เพื่อการเคหะ

เป็นบริการสินเชื่อที่ธนาคารให้กู้ยืมแก่ลูกค้าที่มีวัตถุประสงค์ เพื่อนำไปซื้อ หรือซ่อมแซมที่อยู่อาศัย โดยมีการผ่อนชำระคืนเงินต้น พร้อมดอกเบี้ยเป็นรายเดือนเท่ากันทุก ๆ เดือน ตามระยะเวลา อัตราดอกเบี้ย และเงื่อนไขสินเชื่อที่กำหนด

2.1.1 ลักษณะบริการเงินกู้ เพื่อการเคหะ แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ตามวัตถุประสงค์การกู้ยืม ดังนี้

- 1) ซื้อ หรือสร้างบ้านพร้อมที่ดิน ทาวน์เฮาส์ ซื้อที่ดิน พร้อมอาคารพาณิชย์เพื่ออยู่อาศัย (อาจใช้ค่าขายเล็กน้อยและอยู่อาศัย) หรือการสร้างบ้านบนที่ดินที่มีอยู่แล้ว
- 2) แปรลงหนี้เงินกู้เพื่อการเคหะ หรือต่อเติม/ซ่อมแซม/ตกแต่ง หรือซื้ออาคารชุดคอนโดมิเนียม
- 3) ซื้อที่ดินว่างเปล่า หรือสวนเกษตรไม่เกิน 1,200 ตารางวา เพื่อสร้างบ้าน

นอกจากนี้ ธนาคารยังแบ่งการกู้ยืมออกตามประเภทโครงการ ได้ 2 ประเภท คือ กรณีเงินกู้เพื่อการเคหะในโครงการ (Mortgage Finance) ที่ธนาคารสนับสนุน ซึ่งเรียกว่า Mortgage Financing Loan และกรณีเงินกู้เพื่อการเคหะนอกโครงการ ที่ธนาคารสนับสนุน

2.1.2 เงื่อนไขการบริการ

- 1) วงเงินกู้ 70-80 % ของราคาประเมินหลักประกันสูงสุด ไม่เกิน 30 ล้านบาท สำหรับผู้กู้ 1 ราย
- 2) ระยะเวลาการผ่อนชำระสูงสุดไม่เกิน 15-20 ปี
- 3) หลักประกัน ให้ทำจำนองอสังหาริมทรัพย์ที่ดิน และสิ่งปลูกสร้าง
- 4) ทำประกันอัคคีภัยสิ่งปลูกสร้างและอาคาร
- 5) ลูกค้าควรมีอาชีพการงานที่มั่นคง และควรมีรายได้รวม

สูงกว่าอัตราผ่อนชำระในแต่ละงวดประมาณ 3 เท่า

6) อายุตั้งแต่ 20 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป และอายุของผู้กู้เมื่อรวมกับจำนวนปีที่ขอกู้ไม่ควรเกิน 60 ปี

2.2 เงินกู้เพื่ออุปโภคบริโภค

เป็นบริการเงินกู้ที่ธนาคารให้กู้ยืมแก่ลูกค้าที่มีวัตถุประสงค์เพื่อนำไปซื้อสินค้าเพื่ออุปโภคบริโภค โดยมีการผ่อนชำระคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ย เป็นรายเดือนเท่ากันทุก ๆ เดือน ตามระยะเวลา อัตราดอกเบี้ย และเงื่อนไขการกู้เงินที่กำหนด

2.2.1 ลักษณะบริการ เงินกู้เพื่ออุปโภคบริโภค แบ่งออกเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ดังนี้

- 1) เพื่อเช่าซื้อรถยนต์
- 2) เพื่อจัดซื้อโทรทัศน์เคลื่อนที่
- 3) เพื่อเช่าซื้อรถจักรยานยนต์
- 4) เพื่อจัดซื้อเครื่องใช้ไฟฟ้า
- 5) เพื่อซื้อเครื่องมือเครื่องใช้
- 6) เพื่อซื้อเฟอร์นิเจอร์ / เครื่องเรือน
- 7) เพื่อซื้ออุปกรณ์และเครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล

2.2.2 เงื่อนไขการบริการ

- 1) กำหนดวงเงินให้กู้สูงสุด เป็นกึ่งเปอร์เซ็นต์ของราคาขาย และห้ามไม่ให้เกินกว่าจำนวนเงินสูงสุดที่กำหนดแต่ละประเภทของเครื่องอุปโภค บริโภค
- 2) ระยะเวลาผ่อนชำระ 1 ปี ถึง 5 ปี
- 3) เงื่อนไขอื่น ๆ ตามแต่ชนิดของเครื่องอุปโภคบริโภค

2.3 เงินกู้เพื่อการลงทุน

เป็นบริการเงินกู้เพื่อการใช้จ่ายเฉพาะด้านของบุคคลประเภทหนึ่ง เพื่อใช้จ่ายในด้านการลงทุนประกอบวิชาชีพของผู้ที่มีวิชาชีพอิสระ โดยมีการผ่อนชำระคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ย เป็นรายเดือนเท่ากันทุก ๆ เดือน ตามระยะเวลา อัตราดอกเบี้ย และเงื่อนไขสินเชื่อที่กำหนด

2.3.1 ลักษณะบริการ เป็นบริการเงินกู้สำหรับผู้ประกอบวิชาชีพทางการแพทย์ ได้แก่ แพทย์ ทันตแพทย์ ลัศตวแพทย์ เภสัชกร เทคนิคการแพทย์ หรือสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพอิสระอื่น ๆ เช่น สำนักงานบัญชี สถาปนิก ฯ เป็นต้น เพื่อนำไปลงทุนใน

- 1) การซื้ออุปกรณ์และเครื่องมือในการประกอบวิชาชีพ
- 2) สถานที่ประกอบการ เช่น การซื้ออาคารพร้อมที่ดิน การชำระค่าสิทธิการเช่าอาคาร การขยายหรือตกแต่งอาคาร เพื่อใช้เป็นสถานที่ประกอบการ

2.3.2 เงื่อนไขการบริการ

- 1) กำหนดวงเงินกู้สูงสุดไว้ไม่เกินจำนวนเงินที่กำหนด
- 2) ระยะเวลาผ่อนชำระ ตั้งแต่ 3 ปีถึง 10 ปี
- 3) มีระยะเวลาปลอดชำระเงินต้นในช่วงแรก
- 4) เงื่อนไขอื่น ๆ ตามลักษณะของการกู้เงิน

2.4 เงินกู้เพื่อสวัสดิการ

เป็นบริการที่ธนาคารให้กู้ยืมแก่ลูกค้าที่มีวัตถุประสงค์นำไปใช้จ่ายเพื่อการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตในด้านความเป็นอยู่ และสุขภาพ วัฒนธรรม ประเพณี โดยมีการผ่อนชำระคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยรายเดือนเท่ากันทุก ๆ เดือน ตามระยะเวลา อัตราดอกเบี้ย และเงื่อนไขการกู้เงินที่กำหนด

สำหรับลักษณะการบริการเป็นเงินกู้เพื่อสวัสดิการต่าง ๆ การรักษาพยาบาล การประกันชีวิต การประกันสุขภาพ การนิรกรรมทางศาสนา การสมรส เป็นต้น

2.5 เงินกู้เพื่อการศึกษา

เป็นบริการที่ธนาคารให้กู้ยืมแก่ลูกค้าที่มีวัตถุประสงค์นำไปใช้จ่าย ในการศึกษาเสริมสร้างความรู้ และประสบการณ์ เพื่อเสริมสร้างรากฐานให้แก่ชีวิต โดยมีการผ่อนชำระคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยรายเดือนเท่ากันทุก ๆ เดือน ตามระยะเวลา อัตราดอกเบี้ย และเงื่อนไขการกู้เงินที่กำหนด

2.5.1 ลักษณะบริการ

- 1) เพื่อการศึกษาต่อในประเทศ ระดับอุดมศึกษา หรือเข้าศึกษาใน โปรแกรมที่จัดสอนโดยมหาวิทยาลัย และสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา
- 2) เพื่อการศึกษาต่อต่างประเทศ ตั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไป

- 3) เพื่อการศึกษาต่อต่างประเทศ ในหลักสูตรระยะสั้น หรือ การฝึกงานในต่างประเทศ
- 4) เป็นการศึกษาต่อสำหรับตนเอง ซึ่งผู้ศึกษาเป็นผู้กู้ หรือ การศึกษาเพื่อบุตร หลาน พี่น้องร่วมบิดา และ/หรือมารดาเดียวกัน โดยมีผู้กู้ซึ่งมีความสัมพันธ์ เป็นทายาทโดยธรรม
- 5) ผู้ศึกษาไม่จำเป็นต้องมีรายได้

2.5.2 เงื่อนไขการบริการ

- 1) กำหนดวงเงินกู้ขั้นต่ำ และขั้นสูงสุด
- 2) ปลอดชำระเงินต้นระหว่างการศึกษาตั้งแต่ 2 ถึง 5 ปี
- 3) ระยะเวลาการผ่อนชำระ หลังสำเร็จการศึกษา ไม่เกิน 5 ปี
- 4) เงื่อนไขอื่น ๆ ตามกำหนด

2.6 เงินกู้เพื่อสนับสนุนการและการเดินทาง

เป็นการให้กู้ยืมเพื่อการใช้จ่ายเฉพาะด้านของบุคคลเพื่อนำไปใช้จ่ายในการเดินทาง การเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม การพักผ่อนหย่อนใจ โดยมีการผ่อนชำระคืน เงินต้นพร้อมดอกเบี้ยเป็นรายเดือนเท่ากันทุก ๆ เดือน ตามระยะเวลา อัตราดอกเบี้ย และ เงื่อนไขการกู้เงินที่กำหนด

2.6.1 ลักษณะบริการ เป็นบริการเพื่อการเดินทาง ท่องเที่ยว ต่างประเทศ สำหรับการใช้จ่ายในด้านการเดินทาง การท่องเที่ยว การศึกษาต่อ การดูงาน การไปสัมมนา หรือทัศนศึกษาในต่างประเทศ โดยหมายรวมถึงค่าตัวเครื่องบิน ค่าที่พัก ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง หรือค่าใช้จ่ายเหมาจ่ายในการใช้บริการท่องเที่ยวกับบริษัทหรือค่าทัวร์ ที่บริษัทกำหนดไว้ในแต่ละรายการ

2.6.2 เงื่อนไขการบริการ

- 1) กำหนดวงเงินกู้ ต่ำสุด สูงสุด
- 2) กำหนดระยะเวลาผ่อนชำระสูงสุดไม่เกิน 3 ปี

3) ผู้กู้ต้องทำประกันอุบัติเหตุแบบพิเศษ โดยมีทุนประกัน
คั้มวงเงินสินเชื่อตลอดระยะเวลาการกู้ และธนาคารเป็นผู้รับผลประโยชน์

4) เงื่อนไขอื่น ๆ ตามที่กำหนด

2.7 เงินกู้เอนกประสงค์ทั่วไป

เป็นบริการเงินกู้ที่ธนาคารให้กู้ยืมแก่ลูกค้าที่มีวัตถุประสงค์ เพื่อนำไป
ใช้จ่ายในการอุปโภคบริโภคทั่วไป ทั้งนี้อาจเป็น ในลักษณะที่มีวัตถุประสงค์หลายอย่างรวมกัน
หรืออาจไม่มีวัตถุประสงค์อย่างชัดเจน หรือนอกเหนือจากกรณีการกู้เงินปัจเจกประสงค์ ในข้อ
2.1 ถึง 2.6 ซึ่งระบุวัตถุประสงค์ไว้อย่างชัดเจน

การจัดโครงสร้างงานด้านเงินกู้

จากโครงสร้างองค์การของธนาคารพาณิชย์ตามรูปที่ ก.1 และรูปที่ ก.2 ใน
ภาคผนวก ก จะเห็นว่า มีสายงานกลุ่มหนึ่งที่ตั้งตั้งขึ้นมาเพื่อบริหารงานและปฏิบัติงานด้านเงินกู้
ซึ่งการจัดองค์การด้านเงินกู้ของธนาคารพาณิชย์แต่ละแห่งอาจแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับความ
จำเป็นของหน่วยงานหรือขอบข่ายงานด้านเงินกู้ของธนาคารพาณิชย์ที่มีขนาดของการประกอบ
ธุรกิจที่ไม่เท่ากัน และอยู่ภายใต้เงื่อนไขที่จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมกับสภาพ
เศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ เมื่อนโยบายสินเชื่อของธนาคารมีการขยายขอบเขตกว้างขวาง
ออกไป หรือเกิดจากปัจจัยภายนอก เช่น มีการแข่งขันด้านบริการสินเชื่อ หรือนโยบายสินเชื่อ
ของรัฐบาลเปลี่ยนแปลง เป็นต้น ธนาคารก็มีความจำเป็นต้องปรับปรุงระบบต่าง ๆ ของการ
บริหารงานด้านเงินกู้ให้สอดคล้องกับสภาพตลาดให้มากขึ้น เพื่อให้การอำนวยเงินกู้ และการ
ควบคุมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ทั้งนี้ ไม่ว่าจะแต่ละธนาคารจะจัดองค์กรด้านสินเชื่ออย่างไร หรือมีการเปลี่ยนแปลง
องค์กรด้านสินเชื่ออย่างไรก็ตาม หลักการจัดโครงสร้างองค์การด้านเงินกู้ส่วนใหญ่จะพิจารณา
ถึงหน้าที่ (Departmentation by Function) หรือตามลักษณะงานที่ต้องทำ (According
to Function or Work to Be Done) ซึ่งจะต้องมีองค์กรหลัก ๆ 2 ด้าน คือ

1. ด้านการอำนวยเงินกู้
2. ด้านควบคุมและติดตามเงินกู้

การจัดองค์กรทั้ง 2 ด้านนี้ ธนาคารบางแห่งก็จัดอยู่ในฝ่ายเดียวกัน บางแห่งก็จัดอยู่กับคนละฝ่าย โดยมีฝ่ายที่รับผิดชอบหน้าที่ด้านนั้น ๆ โดยเฉพาะ หรือกระจายงานทั้ง 2 ด้าน ไปอยู่ในฝ่ายต่าง ๆ ให้รับผิดชอบก็ได้ แต่ไม่ว่าการจัดองค์กรจะเป็นอย่างไร หรือมีการปรับเปลี่ยนองค์กรอย่างไรก็ตาม หน้าที่หรือลักษณะงานด้านเงินกู้ก็ยังคงมีหน้าที่หลัก ๆ (Functions) 3 ส่วนด้วยกัน ตามรูปที่ 2.2 คือ

1. การให้เงินกู้ (Loan Origination)
2. การบริการเงินกู้ (Loan Servicing)
3. การควบคุมและติดตามเงินกู้ (Loan Collection)

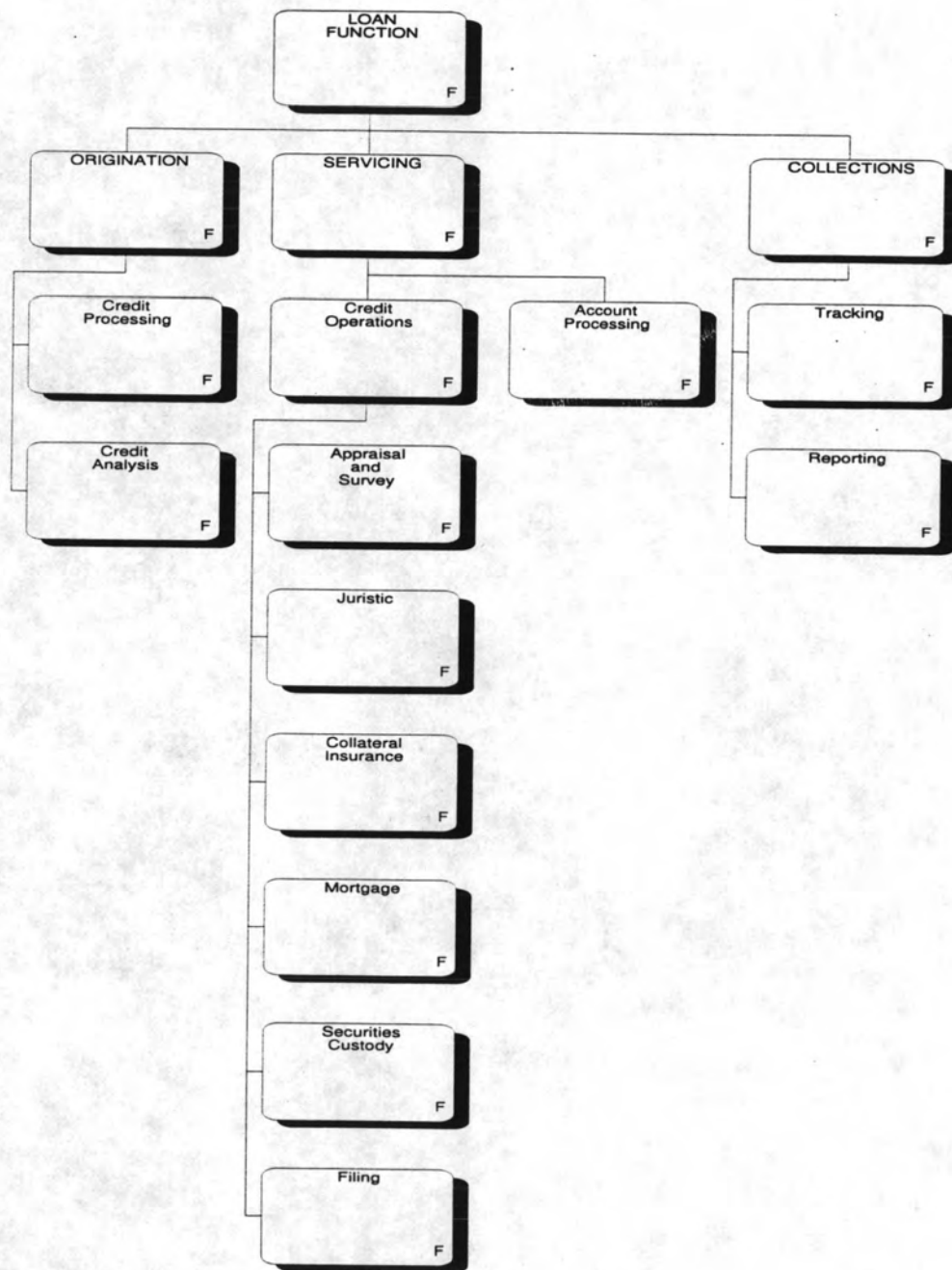
ขั้นตอนการดำเนินงานด้านเงินกู้

การบริหารงานเงินกู้ของธนาคารพาณิชย์ ทั้ง 3 ด้าน คือ การให้เงินกู้ การบริการเงินกู้ และการควบคุมและติดตามเงินกู้ จะต้องมีการกำหนดนโยบายสินเชื่อ และวางแผนการดำเนินงานให้สนับสนุน และสอดคล้องกับนโยบายหลักของธนาคาร ดังนั้นเพื่อให้การวางแผนสมบูรณ์ เพื่อให้การบริหารเงินกู้ของธนาคารพาณิชย์มีประสิทธิภาพ ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมาย ก็จะต้องมีการวางแผนในเรื่องที่เกี่ยวกับระเบียบวิธีการปฏิบัติงาน (Procedures) กฎ (Rules) แผนการ (Programs) งบประมาณ (Budgets) มาตรฐาน (Standard) และกลยุทธ์ (Strategies) ขึ้นมาพร้อมกันด้วย

เนื่องจากลูกค้าแต่ละรายที่ขอเงินกู้จะแตกต่างกันไป ธนาคารจึงจำเป็นต้องพิจารณาอย่างรอบคอบเป็นราย ๆ ไป ตามแต่ปัจจัยที่เป็นองค์ประกอบของลูกค้า ซึ่งหลักเกณฑ์โดยทั่วไปในการพิจารณาเงินกู้ของธนาคารพาณิชย์ก่อนที่จะตัดสินใจอนุมัติให้กู้ยืม ธนาคารจะทำการวิเคราะห์โดยพิจารณาปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้

- 1) ประวัติและรายละเอียดเกี่ยวกับผู้ขอเงิน ประกอบด้วย
 - (1) ประวัติของผู้ขอเงิน
 - (2) วัตถุประสงค์ของการกู้ยืม/วงเงินเงินกู้ที่ขอ/เงื่อนไขเงินกู้
 - (3) ความสามารถในการหารายได้

Decomposition Diagrammer - LOAN FUNCTION

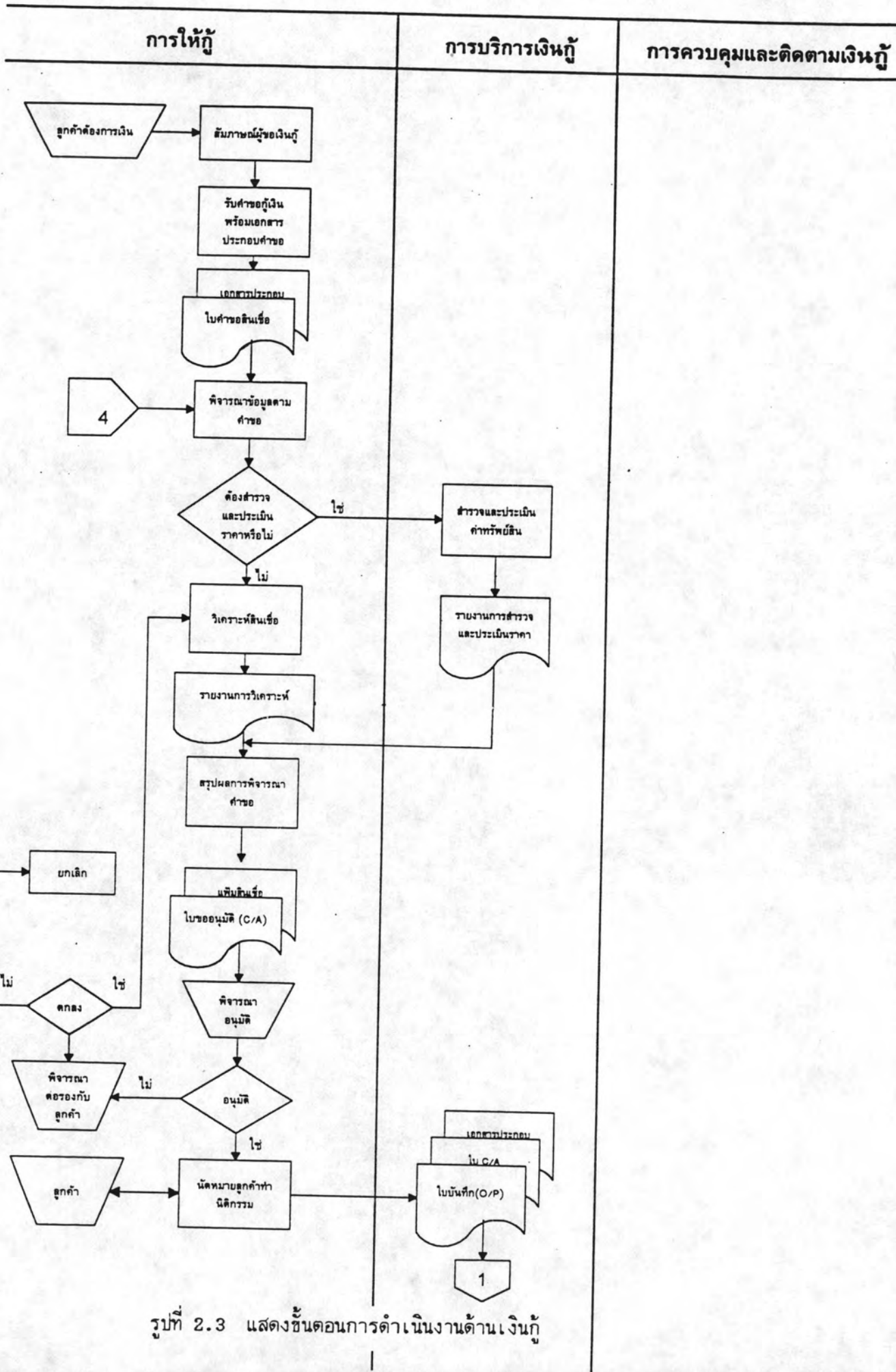

รูปที่ 2.2 แสดงแผนภาพจำแนกหน้าที่งานเงินกู้

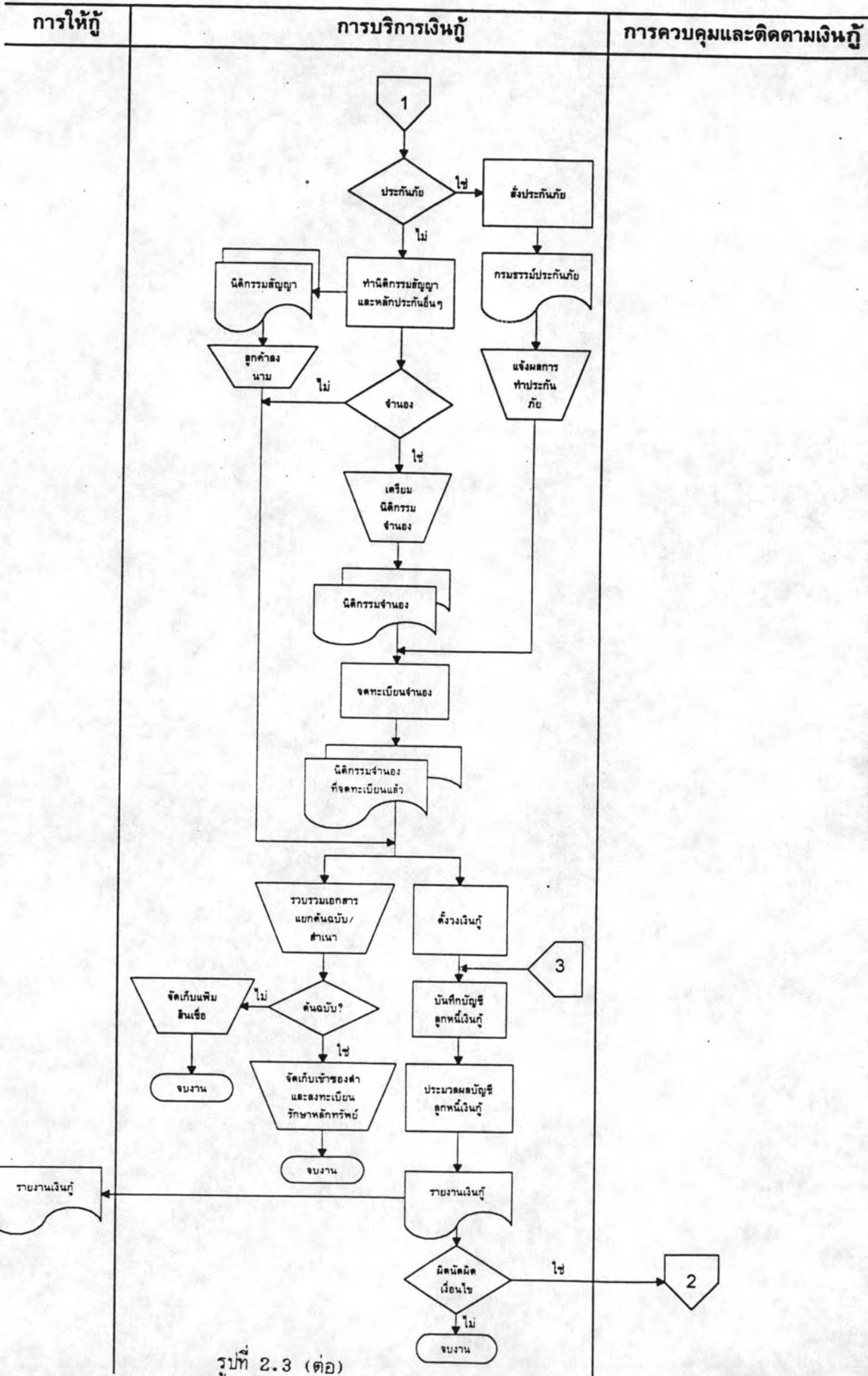
- 2) ฐานะการเงินของผู้ขอกู้เงิน
- 3) หลักประกัน
- 4) แนวโน้มและภาวะทางเศรษฐกิจและธุรกิจของลูกค้า

สำหรับขั้นตอนในการดำเนินงานด้านเงินกู้ สามารถแสดงดังรูปที่ 2.3 โดยมีรายละเอียดดังนี้

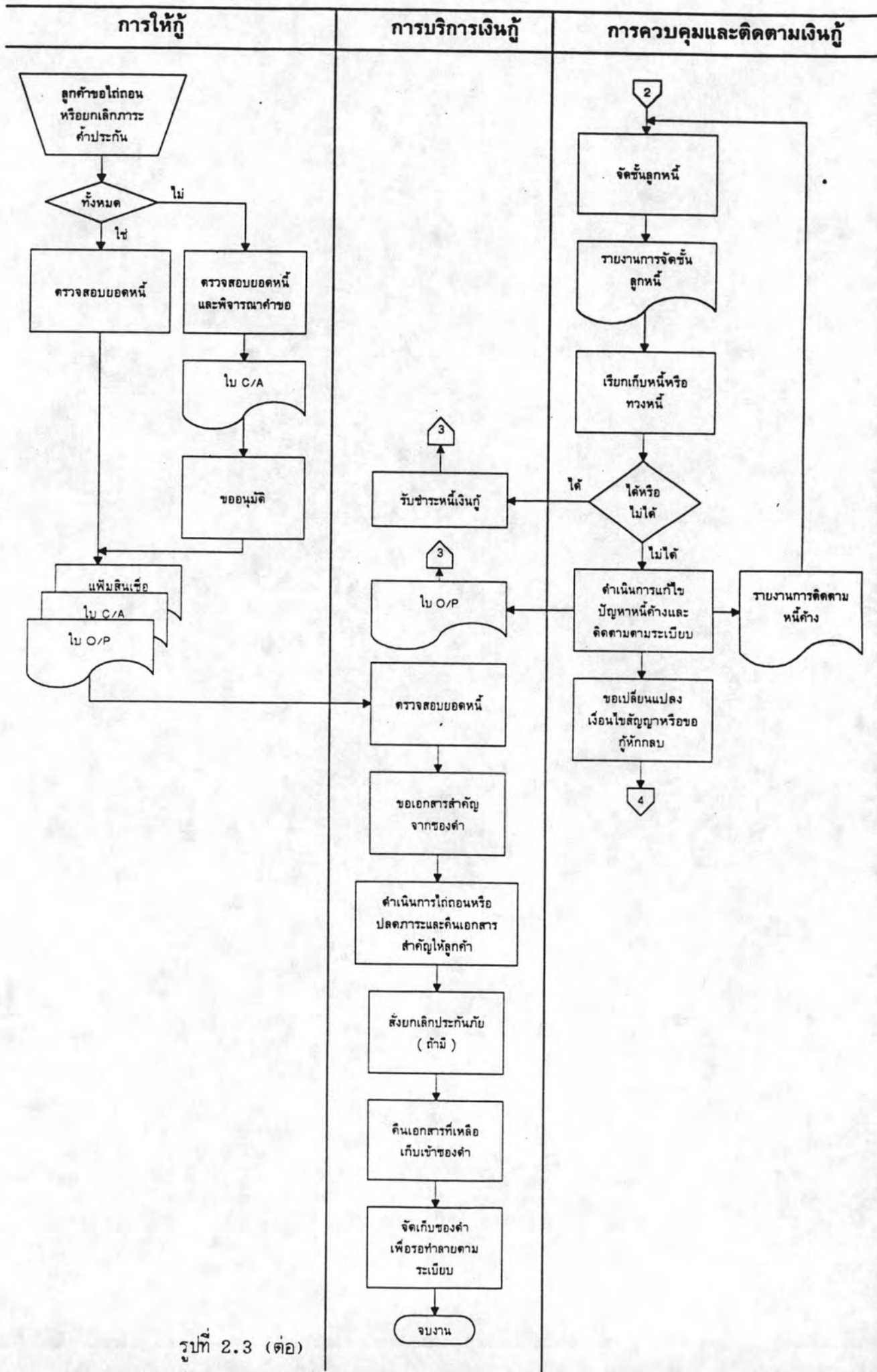
1. การสัมภาษณ์ผู้ขอกู้เงิน ทั้งก่อน และหลังจากที่เจ้าหน้าที่สินเชื่อ จะได้รับ และได้รับคำขอสินเชื่อจากลูกค้า เพื่อให้ได้ข้อมูลตามที่จำเป็นเพื่อนำมาประกอบในการวิเคราะห์ และกำหนดเงื่อนไขในการที่จะพิจารณาอนุมัติให้เงินกู้แก่ผู้ขอกู้เงิน ต่อไป
2. การรับคำขอกู้เงิน ให้ผู้ขอกู้เงินกรอกรายการในแบบฟอร์มคำขอสินเชื่อ ซึ่งประกอบด้วย
 - ข้อมูลส่วนบุคคล เช่น ชื่อ ที่อยู่ สถานภาพ อาชีพ การงาน รายได้ เป็นต้น
 - ข้อมูลหลักประกัน
 - รายละเอียดประเภทเงินกู้ที่ขอ
 พร้อมทั้งส่งมอบเอกสารบรรยาย
3. การสำรวจและประเมินค่าทรัพย์สิน ผู้ประเมินราคาของหน่วยงาน หรือบริษัท ภายนอกที่รับจ้างจะทำการตรวจสอบ วิเคราะห์หรือประเมินมูลค่าทรัพย์สินตามขั้นตอนในการประเมินราคา (Appraisal Process) และจัดทำรายงานการสำรวจและประเมินราคา พร้อมกับสรุปผลการประเมินราคาหลักประกัน และจัดส่งกลับมาให้เจ้าหน้าที่สินเชื่อ ดำเนินการต่อไป
4. การวิเคราะห์สินเชื่อ เพื่อที่จะลดความเสี่ยงทางด้าน การไม่ได้รับชำระหนี้ การติดค้างดอกเบี้ย และไม่ได้รับชำระดอกเบี้ย เมื่อเกิดหนี้สูญ (Bad Debts) ซึ่งมีผลในการลดเงินกองทุนและสินทรัพย์ และอาจจะรุนแรงถึงการขาดสภาพคล่อง อีกทั้งธนาคารจะต้องรักษาไว้ซึ่งเสถียรภาพ ประสิทธิภาพ และความมีชื่อเสียงที่ดี โดยการมีเงินกองทุนที่พอเพียง (Capital Adequacy) การมีสินทรัพย์ที่มีคุณภาพ (Assets Quality) การมีความคล่องตัวทางการเงิน (Liquidity) การมีความสามารถในการทำกำไร (Profitability) ซึ่ง

รูปที่ 2.3 แสดงขั้นตอนการดำเนินงานด้านเงินกู้

รูปที่ 2.3 (ต่อ)

รูปที่ 2.3 (ต่อ)

สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ จะเป็นเครื่องชี้ถึงความมั่นคงและความปลอดภัยที่จะให้ประชาชนทั่วไปและ
วงการธุรกิจมั่นใจว่าเงินที่ได้นำมาฝากไว้กับธนาคารรวมกันเป็นจำนวนนับแสนล้านบาทได้อยู่
ในที่ปลอดภัยไม่สูญหาย และมีดอกผลที่ควรจะได้ตามระยะเวลาที่ตกลงกัน เพื่อความมีเสถียรภาพ

5. การอนุมัติเงินกู้ ตามระเบียบกำหนดขอบเขต อำนาจของการอนุมัติเงินกู้ตาม
ลำดับชั้นของผู้บริหารสินเชื่อของแต่ละธนาคาร

6. การทำนิติกรรมวงเงินกู้ เพื่อให้ผู้ขอเงินกู้ได้ลงนามในเอกสารนิติกรรม เพื่อ
ให้เป็นหลักฐานว่าผู้ขอเงินกู้ได้รับเงินกู้ไปจากผู้ให้เงินกู้แล้ว และตกลงที่จะปฏิบัติตามเงื่อนไข
ที่ได้ตกลงไว้ในสัญญานั้น สำหรับเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่จะใช้เป็นข้อมูลในการเตรียม
นิติกรรมสัญญาและเอกสารประกอบนิติกรรม ปรากฏตามภาคผนวก ก

7. การทำนิติกรรมหลักประกันเงินกู้ เพื่อให้ผู้ขอกู้เงิน และ/หรือ ผู้มีกรรมสิทธิ์
ในหลักทรัพย์ ที่นำมาเป็นประกันเงินกู้ ได้ลงนามและจดทะเบียนนิติกรรมตามประเภทของ
หลักประกันสินเชื่อตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งในการเตรียมนิติกรรมต่าง ๆ นอกจากจะต้องมี
เอกสารต่าง ๆ ที่จะใช้เป็นข้อมูลในการเตรียมนิติกรรมเช่นเดียวกันกับการทำนิติกรรมวงเงิน
กู้แล้ว ยังจำเป็นต้องมีเอกสารสำคัญต่าง ๆ เป็นทะเบียนหรือหนังสือแสดงเจ้าของกรรมสิทธิ์
หรือสิทธิในหลักทรัพย์ด้วย เช่น โฉนด ทะเบียนรถยนต์ ใบหุ้น เป็นต้น โดยจะต้องจัดเตรียม
เอกสารนิติกรรม และเอกสารประกอบนิติกรรมตามแบบที่กำหนดของแต่ละประเภทหลักประกัน
แล้วดำเนินการให้คู่สัญญาได้ลงนาม และ/หรือ จดทะเบียนจำนองกับหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง
หรือแจ้งการจำนำไปยังนายทะเบียนหรือผู้เกี่ยวข้องให้ดำเนินการบันทึกการจำนำ และตอบรับ
การบันทึกการจำนำกลับคืนมายังผู้ให้เงินกู้ให้ครบถ้วนตามตารางที่ ก.1 แสดงถึงประเภทหลัก
ประกันเงินกู้ แต่ละประเภทและการทำนิติกรรมของแต่ละประเภทหลักประกันนั้น ๆ

8. การประกันภัย เพื่อป้องกันความเสียหายอันเกิดจากมูลค่าหลักประกันลดน้อยลง
หรือหมดสิ้นไปเนื่องจากอัคคีภัยหรือวินาศภัย ทำให้หลักประกันสูญสิ้นไปบางส่วนหรือทั้งหมด
ผู้ให้เงินกู้จะต้องดำเนินการให้เจ้าของกรรมสิทธิ์หลักประกัน ทำประกันภัยหลักประกันนั้นใน
วงเงินประกันภัยแล้วแต่จะพิจารณาเป็นราย ๆ ไป ส่วนใหญ่จะประกันภัยในวงเงินเท่ากับ
จำนวนเงินกู้ที่ได้รับ โดยเจ้าของกรรมสิทธิ์หลักประกันจะต้องโอนการรับผลประโยชน์ ในการ
ประกันภัยนั้นให้แก่ผู้ให้เงินกู้ บางสถาบันธุรกิจเอกชนจะมีข้อตกลงกับผู้ขอกู้เงินว่าผู้ให้เงินกู้จะ

เป็นผู้ดำเนินการส่งประกันภัยกับบริษัทประกันภัยที่ผู้ให้เงินกู้เห็นว่าเหมาะสม โดยผู้ขอกู้เงิน เป็นผู้จ่ายค่าเบี้ยประกันภัยเอง

9. การจัดทำแฟ้มสินเชื่อ การจัดเก็บหรือสำเนาเอกสารนิติกรรมสินเชื่อทั้งหมด หรือคู้ฉบับ และเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยจัดเก็บข้อมูลเหล่านี้แยกเป็นหมวดหมู่ และรายตัวไว้ในตู้เอกสาร โดยอาจเรียงตามตัวอักษรของชื่อผู้ขอกู้เงินหรือเรียงตามลำดับก็ได้ และจะต้องมีระบบการควบคุมแฟ้มสินเชื่อ เพื่อใช้ประโยชน์ในการค้นหา การควบคุมการยืม/คืน และการทำลายแฟ้มสินเชื่อด้วย

10. การจัดเก็บและรักษาหลักทรัพย์ เป็นการจัดเก็บและควบคุมเอกสารนิติกรรม ชุดต้นฉบับ ให้มีความปลอดภัยมากที่สุดมิให้สูญหายโดยเด็ดขาด โดยมีขั้นตอนดำเนินการปรากฏตามภาคผนวก

10.1 รวบรวมต้นฉบับเอกสารนิติกรรมและเอกสารประกอบนิติกรรม เช่น คำขอสินเชื่อ หนังสือสำคัญแสดงกรรมสิทธิ์ในหลักประกัน เช่น โฉนดที่ดิน พันธบัตร หุ้น ฯลฯ ที่เกี่ยวข้องกันวงเงินกู้ แต่ละรายจัดเก็บไว้ในช่องหลักประกัน โดยมีชื่อของผู้ขอกู้เงินประจำแต่ละช่อง

10.2 จัดทำทะเบียนวงเงินและทะเบียนหลักทรัพย์ เพื่อบันทึกข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับนิติกรรมที่เกี่ยวข้องกันวงเงิน และนิติกรรมที่เกี่ยวข้องกันหลักประกันทั้งหมด แยกเป็นรายตัวของผู้ขอกู้เงิน

11. การควบคุมบัญชีลูกหนี้เงินกู้ เมื่อลูกค้าลงนามในสัญญากู้เสร็จเรียบร้อยแล้ว ธนาคารจ่ายเงินกู้ให้กับลูกค้าผู้กู้แล้ว ธนาคารจะดำเนินการบันทึกบัญชีลูกหนี้เงินกู้ เพื่อควบคุมบัญชีลูกหนี้เงินกู้เป็นรายบุคคล เช่น การจ่ายเงินกู้ การรับชำระหนี้ การค่านวมดอกเบี้ย การจัดทำรายงานต่าง ๆ เป็นต้น มีรายละเอียดวิธีดำเนินการ ปรากฏตามภาคผนวก ก.

12. การเรียกเก็บหนี้ (Collection)

ภายหลังจากที่ธนาคารได้อนุมัติให้สินเชื่อไปแล้ว หน้าที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ การเรียกเก็บหนี้ เพราะการบริหารสินเชื่อจะประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายได้ก็ต่อเมื่อธนาคารได้รับชำระหนี้กลับคืนมาครบถ้วนแล้ว โดยการเรียกเก็บหนี้ ธนาคารจะมีพนักงานติดตามหนี้ที่จะเรียกเก็บหนี้จากลูกหนี้ที่ผิดนัด ผิดเงื่อนไขการชำระหนี้ มาจัดลำดับความรุนแรง

ของการค้างชำระ ประกอบกับการพิจารณา สาเหตุที่ทำให้หนี้ค้างชำระว่ามาจากปัจจัยภายนอก จากตัวลูกหนี้ผู้กู้ หรือจากธนาคารผู้ให้กู้ เพื่อนำมาวางแผนในการควบคุมและติดตามหนี้ ค้างชำระต่อไป

12.1 หลักการติดตามหนี้ มี 2 วิธี คือ

12.1.1 วิธีการจัดชั้น (Graduation Appeals) โดยอาศัยการ ประเมินค่าสินเชื่อ จัดกลุ่มลูกหนี้ออกเป็นประเภทต่าง ๆ ลำดับความรุนแรงของแต่ละกลุ่มว่า ควรจะติดตามด้วยวิธีใด หรือมีความถี่ในการทวงถามน้อยมากเพียงใด

12.1.2 วิธีกำหนดเวลา (Timing the System) คือ การกำหนด หลักการไว้ว่า ลูกหนี้ประเภทใดหรือกลุ่มใด จะต้องมีการเรียกเก็บหนี้หรือทวงถามกันภายใน ระยะเวลาอย่างไร

12.2 วิธีทวงหนี้ มี 4 วิธี คือ

12.2.1 การสื่อสารทางโทรศัพท์

12.2.2 การใช้หนังสือ ซึ่งอาจจะเป็นลักษณะจดหมายส่วนตัว หรือ หนังสือเป็นทางการลงนามโดยผู้มีอำนาจลงนามของธนาคารหรือทนายความผู้รับมอบอำนาจ แล้วแต่ประเภทของลูกหนี้

12.2.3 การส่งเจ้าหน้าที่ออกไปพบลูกหนี้ หรือเชิญลูกหนี้มาพบ

12.2.4 การใช้วิธีการทางกฎหมาย เป็นขั้นตอนสุดท้ายของการ เรียกเก็บหนี้ ซึ่งธนาคารจะใช้กับลูกหนี้ที่มีปัญหาหนัก และยากแก่การแก้ไขแล้ว

การใช้วิธีทางกฎหมายมี 3 วิธี คือ

- 1) ฟ้องร้องอาญา
- 2) ฟ้องคดีแพ่ง
- 3) ฟ้องคดีล้มละลาย

13. การไถ่ถอนหรือยกเลิกภาระค้ำประกัน

ในกรณีที่ลูกหนี้ชำระหนี้ครบถ้วนแล้ว หรือกรณีที่ลูกหนี้ต้องการไถ่ถอนหรือยกเลิก ภาระค้ำประกันบางส่วน ก่อนอนุมัติให้ไถ่ถอนหรือยกเลิกภาระค้ำประกันธนาคารต้องตรวจสอบ ยอดหนี้ของลูกหนี้ก่อน เพื่ออนุมัติแล้วจึงจะดำเนินการไถ่ถอนหรือปลดภาระ และคืนเอกสารสำคัญ

ให้ลูกค้า และถ้ามีการประกันภัยจะต้องส่งยกเลิกการประกันภัยด้วย ส่วนเอกสารอื่น ๆ ของลูกค้า ส่วนเอกสารอื่น ๆ ของลูกค้าธนาคารจะจัดเก็บไว้เพื่อรอทำลายตามระเบียบของธนาคารต่อไป

สารสนเทศในการบริหารเงินกู้

การบริหารเงินกู้ ธนาคารจะใช้สารสนเทศประกอบการดำเนินงานในขั้นตอนของการให้เงินกู้ ซึ่งจะวิเคราะห์เงินกู้ก่อนที่จะพิจารณาอนุมัติเงินกู้ สารสนเทศที่จะให้บริการเงินกู้ เพื่อการจัดทำนิติกรรมสัญญาต่าง ๆ จนกระทั่งสารสนเทศที่ธนาคารจะใช้ในการควบคุมและติดตามเงินกู้ด้วยการติดตามหนี้ค้ำชำระ ตลอดจนการบริหารเงินกู้ที่มีปัญหา

จากผังงานแสดงขั้นตอนการดำเนินงานด้านเงินกู้ในรูปที่ 2.3 จะใช้สารสนเทศสนับสนุนการตัดสินใจ ดังนี้

1. สารสนเทศในขั้นตอนการให้เงินกู้ ซึ่งใช้ในการวิเคราะห์และอนุมัติเงินกู้แก่ลูกค้า ประกอบด้วย
 - 1.1 ประวัติการใช้บริการจากธนาคารในอดีตถึงปัจจุบัน รวมทั้งการหมุนเวียนบัญชีของลูกค้า
 - 1.2 บัญชีดำที่ธนาคารจัดทำไว้
 - 1.3 การประเมินราคาหลักประกัน และราคาซื้อขายหลักประกัน
 - 1.4 สถานะภาพของผู้กู้ เช่น อายุ อาชีพ การงาน รายได้ ค่าใช้จ่าย เป็นต้น
2. สารสนเทศในขั้นตอนการให้บริการเงินกู้ ซึ่งใช้ในการจัดทำนิติกรรมต่าง ๆ ประกอบด้วย
 - 2.1 หลักประกันการกู้
 - 2.2 ตารางวิเคราะห์การผ่อนชำระเงินกู้
 - 2.3 อัตราดอกเบี้ย
 - 2.4 เงื่อนไขพิเศษของการกู้เงิน

3. สารสนเทศในการควบคุมและติดตามเงินกู้ที่ค้างชำระ ซึ่งนับเป็นสารสนเทศที่มีความสำคัญในการบริหารเงินกู้ เช่น ลูกหนี้เงินกู้ที่มีปัญหาค้างชำระจำแนกตามตัวแปรต่าง ๆ การจัดชั้นหนี้ ผลการติดตามหนี้เงินกู้ที่ค้างชำระ ทั้งนี้ สารสนเทศดังกล่าว ปรากฏรายละเอียดในรายงานต่าง ๆ ดังนี้

3.1 รายงานลูกหนี้เงินกู้ที่มีปัญหาค้างชำระ จำแนกตามพนักงานติดตามหนี้
ประเภทรายงาน ประจำเดือน

วัตถุประสงค์

- เป็นรายงานเพื่อการบริหารระดับปฏิบัติการ ในการบริหารหนี้ที่มีปัญหาค้างชำระ ตั้งแต่ 1 เดือนขึ้นไป
- ใช้เป็นรายงานในการทวงถามและติดตามหนี้ค้างชำระจากลูกหนี้ ประกอบด้วย
 - ชื่อลูกค้า
 - เลขที่บัญชีเงินกู้
 - วงเงินกู้
 - ยอดคงเหลือ
 - ดอกเบี้ยค้างชำระ
 - จำนวนเงินกู้ที่ค้างชำระ
 - จำนวนงวดที่ค้างชำระ
 - ผลการชำระหนี้
 - ผลการติดตามทวงถาม

3.2 รายงานสินทรัพย์จัดชั้น

ประเภทรายงาน ประจำเดือน

วัตถุประสงค์

- สำหรับรายงานให้กับธนาคารแห่งประเทศไทย ทราบปริมาณสินทรัพย์ชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน จัดชั้นสงสัย และจัดชั้นสูญของแต่ละธนาคาร
- เป็นรายงานสำหรับผู้บริหาร ใช้ในการพิจารณาประมาณการหนี้ที่ค้างชำระ ตั้งแต่ 12 เดือนขึ้นไป

- ใช้ประกอบการตั้งสำรองหนี้สูญ

ประกอบด้วย

- ชื่อลูกค้า
- เลขที่บัญชีเงินกู้
- ประเภทธุรกิจหลักของลูกค้าหนี้
- ประเภทบัญชี
- วันที่สิ้นสุดตามสัญญา
- วงเงินกู้
- ยอดคงค้างรวม และแยกออกเป็นต่ำกว่ามาตรฐาน สงสัยจะสูญ และการจัดชั้นสูญ
- วันที่เริ่มงดคิดดอกเบี้ย และดอกเบี้ยค้างรับส่วนที่ยังไม่ได้บันทึกเป็นรายได้
- ระยะเวลาที่ค้างชำระ หรือขาดการติดต่อ
- ประเภท และมูลค่าของหลักประกัน
- ราคาประเมิน
- ผลต่างระหว่างหลักประกัน และยอดคงค้างรวม

3.3 รายงานสินทรัพย์ที่ควรเอาใจใส่เป็นพิเศษ

ประเภทรายงาน ประจำเดือน

วัตถุประสงค์

- เป็นรายงานสำหรับให้ผู้บริหารทราบปริมาณเงินกู้ที่ค้างชำระ ตั้งแต่ 3 เดือน แต่ไม่ถึง 12 เดือน

ประกอบด้วย

- ข้อมูลเหมือนกันกับรายงานสินทรัพย์จัดชั้น ยกเว้น ยอดคงค้างรวม ไม่ต้องแยกชั้นหนี้

3.4 รายงานรายละเอียดลูกหนี้เข้าหลักเกณฑ์เสนอขออนุมัติงดคิดดอกเบี้ย
ประเภทรายงาน ประจำเดือน

วัตถุประสงค์ เพื่อใช้ในการนำเสนอขออนุมัติงดคิดดอกเบี้ยค้างรับ
เพื่องดการรับรู้เป็นรายได้ดอกเบี้ย โดยมีหลักเกณฑ์เงินกู้ที่ค้างชำระดอกเบี้ยเกิน 6 เดือน
และหลักประกัน ไม่คุ้มหนี้ของธนาคาร

ประกอบด้วย

- ชื่อลูกค้า
- วงเงินกู้
- ยอดคงเหลือ
- ดอกเบี้ยค้างชำระ
- ระยะเวลาที่ค้างชำระ หรือขาดการติดต่อ
- ประเภทหลักประกัน และราคาประเมิน
- ผลการติดตามทวงถาม

3.5 รายงานสรุปผลการติดตามหนี้ที่มีปัญหา

ประเภทรายงาน ประจำเดือน ทุก 6 เดือน ประจำปี

วัตถุประสงค์ เพื่อทราบผลการดำเนินงานของการติดตามหนี้ค้างชำระ
จำแนกตามผลการติดตาม

ประกอบด้วย

- ผลการติดตาม เช่น รับชำระหนี้ ส่งดำเนินคดี ปิดบัญชี ตัดหนี้สูญ
เป็นต้น
- จำนวนราย
- วงเงินกู้
- ยอดคงเหลือ
- ยอดรับชำระสะสม
- ยอดรับชำระปิดบัญชี